

Mark-Tusindgylden

Centaurium erythraea

En plante med lyserøde kvaste af blomster, som er fremme i juli-august.

Stænglen er kantet, bladene ovale. Den vokser på gærder, i krat, grøftekanter, strandoverdrev, græsland og skrænter og beskrives som en femstjernet snapseplante.

Lidt ældre litteratur betegner den som almindeligt forekommende, men intensiv pleje af gærder og grøftekanter har dog betydet, at man i dag skal lede lidt længere efter den.

Til snaps anvendes hele planten, der trækker i en uges tid.

Plantens navn skyldes en oversættelse af det græske og romerske navn. Urtekyndige gav planten 'cent' 100 'aureum' betyder guld, altså: '100 guld', der i fordanskning bliver til 1000 gylden, hvor tallet 1000 bruges på samme måde som i bibelen og arabiske eventyr, og nærmest betyder 'mange'.

Men der er hverken 1000 af noget eller noget gyldent ved den ret spinkle plante, som grækerne fandt værd at fortælle om, derimod rummer navnet en anden kendt figur fra den græske mytologi: 'kentauren' halvt mand og halvt hest, der ifølge sagnene heledede sårene hos 'Herkules', der var kommet til skade, altså en sår-plante.

Planten har adskillige magiske evner, der rækker ud over påskefrokosten: omslag af tusindgylden heler vanskelige sår, og dæmper feber, i den egenskab blev den brugt i danske apoteker, som erstatning for den dyre 'kinabark' (kendt for sin feberdæmpende virkning, under navnet 'kinin')

Men den kan mere end som så: Hvis man Sct. Hans aften lægger Tusindgylden under hovedpuden (urten ikke klukflasken). Kan man se, hvem i nabolaget, der er på vej til fest på Bloksbjerg!

Middelalderhaven fakta:

Mark-Tusindgylden ses på skovenge, strandoverdrev og græsland. Træffes i det østlige DK.

Lokalt er den på Nyord og Høvblege.

Strand-Tusindgylden er også på Nyord.

Tema 11: Snapseplanter